

Informe d'assessorament per l'àmbit musical a L'ICUB

per Daniel Granados

[Aquest informe dona compte de l'assessorament que s'ha realitzat, per una banda, plantejant conceptualment algunes línies d'accions concretes a seguir i per altre, en paral·lel, desenvolupant-les a través de diverses reunions, grups de treball interns, trobades públiques i processos que estan incidint directament en polítiques concretes per l'àmbit musical a Barcelona]

Index

I. Marc de l'assessorament i breu resum d'accions

II. Estratègia

III. Àmbits d'assessorament

IV. Debats públics

V. Conclusions

I. Marc de l'asesorament i breu resum d'accions

La música juga un paper fonamental en el desenvolupament de la vida urbana a una ciutat com Barcelona. El fet social que representa té diverses derives que s'han de contemplar a l'hora de repensar el paper de les polítiques públiques en aquest marc. Junt amb l'important pes d'aquest sector pel que fa a l'impacte econòmic a la ciutat, cal incorporar polítiques i ir estratègies transversals i de llarg recorregut que responguin alhora al paper de la música com a fet social, com a espai de convivència des d'on practicar una dimensió col·lectiva i transversal de la cultura.

La voluntat de reconèixer i emparar legalment el desenvolupament de música en directe en espais de proximitat, històricament subjectes als acords particulars entre administració i entitats diverses, i sempre fora del marc legal vigent, ha estat un dels objectius prioritaris. Per això vam encetar un grup de treball que ha comportat, fa escasses setmanes, l'aprovació una circular que situa dins del marc legal actual aquesta pràctica, al mateix temps que la regula i garanteix el dret al descans dels veïns i veïnes de Barcelona. Tal com vam anunciar fa un any, aquest tipus de modificacions les estem desenvolupant de la mà de diversos agents representatius del teixit musical barceloní i en col·laboració amb diverses àrees de l'ajuntament.

Reconèixer el valor i la diversitat d'actors musicals independents és una altra de les prioritats que s'estan desenvolupant a través de diferents vies. Una fonamental implica repensar el BAM (Barcelona Acció Musical) com a espai d'actuació simbòlic i de referència de la música de la ciutat. Dins del marc de les festes de la Mercè 2016 s'està dissenyant un espai en el qual visibilitzar tota aquesta riquesa musical de la ciutat, col·locant-la sota el focus d'un festival de renom internacional com el BAM. Aquest procés cal realitzar-lo de la mà d'un teixit que també necessita punts de trobada per posar en comú i buscar estratègies i vies àgils i productives d'interlocució. Ampliar i expandir el que representa el BAM és un camí que cal recórrer doncs al costat d'aquest conjunt d'actors econòmics, socials i culturals.

Reconèixer la rellevància social dels festivals musicals de Barcelona junt amb del seu impacte econòmic és un altre dels àmbits que s'estan desenvolupant actualment des de l'ICUB i aquesta assessoria. Treballar per aprofundir en l'impacte econòmic i laboral junt amb el retorn social que grans festivals com Sonar o Primavera Sound poden deixar rere de la seva petjada a la ciutat és una de les estratègies que estem abordant vers vectors claus en estreta col·laboració amb ells i altres àrees de l'Ajuntament. Expansió temporal, descentralització, desenvolupament de projectes que fomentin el retorn social de la cultura i la implicació en projectes de formació i articulació del teixit creatiu local són algunes de les línies que estem desenvolupant en els nous convenis de col·laboració. Al mateix temps, cal desenvolupar noves relacions amb festivals de petit format que

tenen menys eines per visibilitzar la seva feina però que són part fonamental del context musical emergent, sovint proposant models escalables de gestió comunitària que cal reconèixer, afavorir i replicar en diferents àmbits de la cultura amb capacitat de generar un nou circuit cultural al territori.

Per altra banda, el paper de la música a l'espai públic pot afavorir processos d'externalització positiva per al conjunt de la ciutadania que cal reconèixer. Per això, i entre altres projectes, estem treballant al costat del districte de Ciutat Vella en un nou marc regulatori d'aquesta activitat al costat de les entitats que la representen, sempre en concordança amb el dret a habitar dels veïns i veïnes d'aquest districte. Aquesta nova regulació ha de servir de prototip per replicar-la en altres districtes en els mesos vinents, quelcom que ens ajudaria alhora a descongestionar un centre de la ciutat sovint sobreexplotat.

Reconèixer, en definitiva, que més enllà de l'enorme importància de la seva trama econòmica, la música reproduceix un conjunt de relacions fonamentals en l'articulació de la vida social d'una ciutat. Garantir el seu desenvolupament en un ecosistema favorable involucrant al seu teixit social, associatiu i empresarial és l'objectiu últim de les línies d'acció musical que es venen articulant els darrers mesos.

II. Estratègia

El conjunt de línies que estem treballant s'estan desenvolupant estratègicament des de la necessitat d'incorporar alhora diverses àrees del govern de la ciutat -més enllà de l'ICUB- per tal d'establir grups de treball estables i contactes puntuals que de manera transversal facilitin la viabilitat jurídica i tècnica dels processos oberts.

Es tracta doncs de mesures que per defecte concerneixen al mateix temps a l'àmbit cultural, a l'urbanístic, al mediambiental, a la seguretat, la promoció econòmica i l'arrelament al territori a través dels seus districtes.

Alhora, el seguit de línies d'acció plantejades o en vies de desenvolupament s'estan establint en contacte permanent amb diferents entitats vinculades a l'àmbit de la música per tal d'incorporar llur coneixement d'aquest àmbit específic en la seva relació particular amb el territori de la ciutat.

[L'assessorament en el seu conjunt contempla alhora una part de recerca, contactes i plantejaments a futur junt amb la posada en pràctica a temps real d'algunes línies d'acció i mesures concretes.]

III. Àmbits de l'assessorament

a) Música en directe a espais de petit i mitjà format

a.1- Regularització

a.2- Nova categoria "Espai música viva"

a.3- Circuit de música de proximitat

b) Impacte econòmic i retorn socials d'esdeveniments musicals

b.1- Grans esdeveniments musicals | Creació de la "Taula d'indústries culturals a Barcelona" amb Barcelona Activa

b.2- Petits festivals musicals

c) Música al Carrer de Barcelona

d) BAM Expandit

a) Música en directe a espais de petit i mitjà format

Procés realitzat en contacte amb:

Àrees de l'Ajuntament vinculades:

Urbanisme , Departament de Llicències, Ecologia Urbana, Seguretat Institut de Cultura de Barcelona i districtes.

Agents socials:

ASSAC, Associació de sales de música viva, Associació Eix de Cultura Emergent - Raval Cultural, Patricia Vila (advocada).

Des de l'ICUB, hem impulsat un pla de treball que contempla diferents línies d'actuació per tal de reconèixer el valor cultural i social de la música en viu considerant alhora la seva sostenibilitat en el marc de relacions veïnals que garanteixin el dret al descans dels veïns i veïnes de Barcelona.

Aquest pla de treball transversal s'ha desplegat en estreta col·laboració amb diferents departaments de l'Ajuntament (cultura, ecologia urbana, urbanisme, seguretat i districtes), contemplant els diferents aspectes que abasta. Alhora, aquest procés s'està desenvolupant de la mà de diferents entitats i associacions que vetllen per un canvi de condicions que garanteixin la possibilitat de dur a terme aquests tipus d'activitats en espais legalment no reconegudes fins ara.

a.1. Regularització

En aquest marc, hem aconseguit aprovar una circular (fruit de la revisió dels procediments i criteris que deriven de l'aplicació de la normativa vigent) per tal de reconèixer la possibilitat, emparada legalment, de realitzar música en viu amplificada en espais amb llicència de bars, restaurants i cafeteries, espais on fins ara no es podia realitzar aquesta activitat legalment.

El permís per a la realització de música en directe amplificada s'atorgarà a partir de la justificació dels requeriments següents:

- Considerar, com a mínim, un aïllament per a una emissió de 95dB.
- Realitzar un aïllament acústic, en cas d'estar situat un habitatge adjacent a l'establiment, que sigui de 30 dB al dormitori, entre les 7:00h i les 23:00h, i de 25 dB al dormitori de les 23:00h a les 7:00h (horari nocturn).
- Previsió de l'emissió a l'interior del local.
- Garantir un aïllament mínim de façana de 45dB.
- Desenvolupar l'activitat amb portes i finestres tancades.
- Disposar de doble porta amb molles de retorn i tancament hermètic (o sistemes equivalents).
- Aportar informe d'instal·lació d'un limitador/ enregistrator que compleixi amb els requeriments establerts.
- Disposar de cartells a l'entrada de l'establiment d'avis del nivell sonor a l'interior.
- Descripció del tipus d'actuacions musicals que es preveuen realitzar, especificant els instruments que s'utilitzaran i aportant la seva caracterització acústica

Aquest nou marc busca també conciliar les manifestacions de música en viu amb altres interessos protegits i drets garantits per l'ordenament jurídic, com ara el descans dels ciutadans, l'entorn urbà, el medi ambient i el civisme.

Amb la voluntat de fer compatible el desenvolupament d'aquesta activitat musical amb el dret al descans dels veïns i veïnes de Barcelona, vam establir "zones d'especial saturació d'espais de pública concurrència" en determinats carrers als districtes de Ciutat Vella, Gràcia, Eixample i Sants-Montjuïc, una franja d'horaris responsables per la qual es permetrà l'activitat musical amplificada en directe fins a les 23h.

El desenvolupament d'aquesta mesura suposa un reconeixement per a un seguit d'espais que fins ara, no disposant de llicència específica de "bar musical", "sala de concerts" o "sala de ball/discoteca", no podien desenvolupar legalment aquest tipus d'activitats.

Ahora, aquesta normativa anirà acompanyada d'un seguit de mesures que hem considerat (arrel de les diferents reunions realitzades durant mesos) imprescindibles per reconèixer, fomentar i vetllar pel correcte desenvolupament de la música en viu de petit i mitjà format.

En concret, l'Institut de Cultura de Barcelona acaba de publicar la convocatòria per a una línia de subvenció de 400.000 euros, fins ara destinada exclusivament a sales de concert, i ara ampliada a bars, restaurants i cafeteries que desitgin programar música en viu de manera estable. L'objecte de les subvencions és la realització d'estudis d'impacte acústic i, en el cas que sigui necessari, realitzar obres d'insonorització i per implantar -sempre que sigui tècnicament possible- limitadors/enregistradors de so.

En paral·lel a aquestes mesures que ja s'estan realitzant, estem dissenyant treballant en línies concretes per fomentar aquesta pràctica cultural a la ciutat i garantir el correcte desenvolupament d'aquestes mesures.

- Taula de mediació amb presència de membres dels àmbits de Cultura, Urbanisme i Ecologia Urbana, Districtes, Guàrdia Urbana, entitats i associacions del sector musical, i representants dels espais veïnals de la ciutat, entre d'altres.

- Taula de seguiment interna de l'Ajuntament de Barcelona amb presència de membres dels àmbits de Cultura, Urbanisme i Ecologia Urbana, Districtes, Guàrdia Urbana.

- Nova categoria legal "Espai de música viva": "Espai de música viva" serà una categoria impulsada per l'Institut de Cultura de Barcelona que busca reconèixer públicament la labor cultural d'aquest tipus de locals i establir un espai de contacte que permeti generar estratègies conjuntes que fomentin la seva projecció a la ciutat. Els valors i estratègies que es projectin a partir d'aquesta categoria es plantejaran a partir d'una taula de treball transversal en la que participin entitats i associacions vinculades a aquest àmbit junt amb diferents departaments de l'Ajuntament.

[El conjunt de mesures per la música en viu ha estat la proposta de cultura més votada en el procés participatiu de PAM (Decidim Barcelona).]

a.2- Nova categoria: Espai de Música Viva

"Espai de música viva" és una categoria que pretén, per una banda, reconèixer la rellevància cultural d'un seguit d'espais de la ciutat compromesos amb l'exhibició de música en viu, com a peça clau en el desenvolupament d'un teixit musical local ric i divers. Aquesta categoria abraça diferents tipus de locals, que més enllà de la llicència que marca la seva activitat (restauració, local comercial, galeria d'art o espai de difusió cultural) presenta una trajectòria significativa en aquest àmbit cultural en concordança amb la convivència veïnal i el seguit d'entitats (col·lectius, discogràfiques, promotores, etc) vinculades a la música a Barcelona.

La manca d'una categoria amb règim jurídic que protegeixi la música en viu en espais de petit i mitjà format ha estat una de les principals dificultats amb la que el teixit local s'ha trobat, sovint situant-se a una intempèrie legal subjecte a tractes particulars que no garantien la continuïtat de la

seva activitat. Considerar l'activitat d'aquests espais com a "interès cultural", més enllà de la seva llicència ens permet declinar una sèrie de paràmetres que busquen fomentar.

Aquesta categoria que estem treballant alhora des d'una perspectiva conceptual i jurídica per tal de tenir una via de desenvolupament fiable i assentat al marc legal actual.

a.3) “Barcelona Música Viva” i circuits de proximitat (vinculat al “Pla de Barris de Barcelona”)

Barcelona disposa d'un seguit d'infraestructures públiques d'una notable qualitat pel desenvolupament de la música en viu. Espais de proximitat amb una forta vinculació al territori com ateneus i centres cívics són recursos de petita escala hàbils per donar cabuda a un teixit musical local ric i divers. No obstant això, la falta de polítiques articuladores entre aquests espais ha restat, per una banda, visibilitat en el context immediat alhora que ha impossibilitat el desenvolupament d'un circuit musical local dinàmic arreu del territori barceloní. És a dir, ens trobem amb un teixit amb un evident potencial per encabir-se en la programació pública i privada de sales i festivals petit, mitjà i gran format però que fa palès enormes dificultats per circular i esdevenir escalable.

És per això que cal pensar, de la mà d'aquests espais, estratègies conjuntes per crear i visibilitzar un circuit que ja disposa d'infraestructures suficients però manca d'una política definida per integrar-se en un projecte que fomenti aquest teixit.

Després d'algunes primeres reunions, "Barcelona Música Viva" es desenvolupa com a un projecte (ara en estat embrionari, amb trobades programades de cara a setembre/ octubre del 2016) per pensar junt amb agents representatius d'aquest teixit (responsables de centres cívics, espais de producció musical i agents representatius del teixit local) en reunions per acabar de definir l'estratègia.

b- Impacte econòmic i retorn social de festivals musicals

Procés realitzat en contacte amb:

Àrees de l'Ajuntament vinculades:

Barcelona Activa, Institut de Cultura de Barcelona i districtes.

Agents socials:

Sonar, Primavera Sound, Say it Loud, BIS Festival.

De la necessitat de repensar el paper dels festivals musicals de diversa índole a Barcelona i el seu paper com a motor econòmic i agent social sorgeixen dues línies per a desenvolupar en estratègies concretes que donin suport a aquests projectes alhora que els ajudin a inserir-se en noves dinàmiques ciutadanes a Barcelona.

b.1. Grans festivals | Creació de la “Taula d'indústries culturals a Barcelona” amb Barcelona Activa

El suport de l'ICUB tant a Sonar com a Primavera Sound passa per la voluntat d'aprofitar aquests dos marcs internacionals de primer orde per situar dins del seu programa un marc de relacions amb la ciutat de Barcelona tant pel que fa a la temporalitat d'aquesta (més enllà dels dies dels festivals), a la territorialitat (expandint vers la ciutat algunes de les seves activitats) com l'accés (garantint que la ciutadania de Barcelona pugui participar d'aquest dos festivals de diverses maneres). Aquests suport econòmic ens permet desenvolupar política pública en col·laboració amb dos ens privats.

Creació de la "Taula d'indústries culturals a Barcelona" amb Barcelona Activa

Una nova línia de treball -ja en funcionament- ha estat l'apertura d'una taula de treball permanent conjunta entre ICUB i Barcelona Activa per tractar projectes que alhora tenen per objectiu la promoció econòmica, la dinamització del teixit professional local a través de les indústries creatives de Barcelona i la producció d'esdeveniments culturals.

Aquesta taula pretén atendre una sèrie de projectes, fins ara només vinculats a l'àrea de cultura (ICUB), des d'altres departaments (Promoció econòmica/ Barcelona Activa) als que concerneixen per la seva rellevància econòmica com a dinamitzadors del teixit local. Sonar i Primavera Sound són dos exemples paradigmàtics des del context musical, això no obstant, aquesta taula pretén generar un espai on relacionar les dues àrees de l'Ajuntament amb festivals com el DOCS, LOOPS, GameLab o BAR's.

Objectius de la "Taula d'indústries culturals a Barcelona" :

-Generar un calendari d'accions que s'estengui al llarg de l'any amb l'objectiu de trobar punts de col·laboració entre les entitats que permetin generar coneixement mutu de la diversitat del sector, analitzar l'impacte econòmic del sector, crear ocupació i generar protocols que fomentin el retorn social de projectes recolzats.

-Es proposarà un protocol tècnic compartit per analitzar amb indicadors comuns tant l'impacte econòmic com el retorn social d'aquests projectes.

-Les entitats organitzadores es reuniran un mínim de 2 cops l'any per coordinar esforços i buscar sinergies i col·laboracions.

-Les entitats que hi participin hauran de garantir la organització d'activitats a diferents districtes de la ciutat per apropar els esdeveniments a altres actors, públics i ens socials de Barcelona.

-Es dissenyaran protocols per analitzar i detectar oportunitats per generar ocupació a la ciutat.

Dos exemples del 2016:

SONAR i el retorn social

Des de fa uns anys la programació de Sonar s'ha desdoblada en dues línies programàtiques: Sonar, programació musical, i Sonar+D, un programa destinat a visibilitzar col·lectius i projectes locals i internacionals que treballen vers la recerca, la creativitat, la ciència, l'art i la tecnologia digital en diferents vessants. És en el marc del Sonar+D on hem trobat vies de col·laboració que entenem rellevants en el la redacció d'un nou conveni a partir de la proposta de l'ICUB i Barcelona Activa d'expandir la seva temporalitat amb diferents activitats durant tot l'any, aprofitant diferents infraestructures municipals (Fàbriques de creació i Ateneus de fabricació) per apropar el context de Sonar+D a altres contextos de la ciutat.

Alhora aquesta relació entre el festival i els diferents espais de la ciutat s'articularà a partir dels següents objectius: vincular la recerca en el marc de les noves tecnologies vers el retorn social cap a la ciutadania (Repte Canòdrom Barcelona), realitzar projectes de mediació cultural mitjançant art, ciència i tecnologia (Projecte vinculat a la Fabra i Coats) i potenciar l'accés a continguts formatius en aquests àmbits (facilitació d'accés al festival d'estudiants vinculats a aquest àmbit, divulgació del directori formatiu d'indústries creatives a Barcelona i programació de tallers als Ateneus de Fabricació).

PRIMAVERA SOUND, descentralització i accés

La relació amb el Primavera Sound s'estableix a partir de diferents criteris: accés de la ciutadania a continguts (programació d'un conjunt d'activitats gratuïtes a diferents espais de la ciutat (més de 70 concerts, cine, xerrades, etc), descentralització de l'activitat del festival (Primavera als Barris, Primavera als Bars) i suport del teixit musical local (programació d'uns 55 grups locals al festival i Primavera Pro, com a espai per recolzar el teixit musical independent de Barcelona).

b.2. Petits Festivals de Barcelona

A Barcelona succeïxen un seguit de petits festivals que allunyats de la lògica més comercial o d'explotació econòmica, presenten programacions musicals que tenen per objectiu donar a conèixer tot un seguit de propostes que sovint no tenen cabuda en programes més comercials o de gran escala.

Festivals com "Say it loud", "Lady Fest", "Ronda" o "BIS Festival -Barcelona Independent Sessions", entre molts d'altres, realitzen una programació musical amb l'objectiu de generar espais on conèixer la música des d'un prisma alternatiu al dels grans esdeveniments. Visibilitzar la música independent de Barcelona, els conflictes de gènere o qüestions vinculades a diferents problemàtiques socials emmarquen una programació local que cal recolzar.

En aquest sentit, la facilitat perquè disposin de recursos i equipaments públics és un primer pas, però cal treballar amb aquest teixit per trobar estratègies conjuntes compartides que, reconeixent la seva tasca, els ajudin a assentar-se i a escalar.

C-Música al Carrer de Barcelona

Procés realitzat en contacte amb:

Àrees de l'Ajuntament vinculades:

Urbanisme i districtes de Ciutat Vella i Gràcia i ICUB.

Agents socials:

Associació de Músics de carrer de Ciutat Vella, Associació de Músics del Parc Güell i Associació de Músics del Metro.

Barcelona és un pol d'atracció turística de primer ordre, situant al districte de Ciutat Vella el principal impacte. Una peça fonamental per entendre aquest "efecte crida" és el pes simbòlic de la seva producció cultural, que es descobreix com un dels elements principals que han alçat la ciutat en el mapa del turisme internacional. Juntament amb tota l'oferta "oficial" de la que disposa Barcelona (focalitzada en museus, galeries, monuments i espais d'interès històric) es reproduïx una oferta cultural paral·lela i informal que alhora pretén capitalitzar una part d'aquest impacte social i econòmic.

La música al carrer

La música es desenvolupa en aquest context com una pràctica cultural de fàcil execució sense necessitat d'un gran desplegament de mitjans. Aquesta pràctica, en esdevenir massiva i sense regulació eficient, s'ha anat reproduït generant conflictes diversos que afecten tant a l'ús de la via pública com a la convivència amb els veïns, especialment a Ciutat Vella.

Davant d'això, el districte de Ciutat Vella va plantejar una normativa per fer front a aquesta problemàtica. Alhora, els músics del carrer s'han associat per exigir interlocució municipal i certs drets per a la seva activitat. Arran del desenvolupament d'aquesta problemàtica i de les dificultats que presenta l'actual normativa per fer-hi front, el districte i l'associació de músics del carrer de Barcelona amb la mediació de l'ICUB s'han posat d'acord en redactar un nou text per fer front a les dificultats i millorar la relació entre la música en viu al carrer, els veïns i l'ús comú de l'espai públic partir d'una transició cap a l'autogestió d'aquesta nova normativa mitjançant un conveni (Ciutat Vella—Associació de Músics de carrer de Ciutat Vella.ICUB). El conveni està redactat a data d'avui i serà presentat al setembre del 2016.

De la problemàtica al programa

En aquest context l'ICUB està acompanyant intensament el procés a mediador, redactant un conveni junt amb Ciutat Vella que pugui servir de prototip replicable a altres contextos sobre el qual desenvolupar un nou programa per a la música al carrer de Barcelona, més enllà de Ciutat Vella, que reconegui aquesta pràctica cultural de valor per la ciutat alhora que la reguli.

Això no només ens facilitaria descongestionar el centre de la ciutat, oferint altres espais, sinó que (tractant prèviament amb totes les parts involucrades) ens permetria desenvolupar un programa cultural que fomenti aquest espai simbòlic "no oficial" de la cultura al carrer sempre respectant el descans de veïns i veïnes de la ciutat. Un programa en positiu, implicant també escoles de música municipal, escoles de música amb titulació superior, col·lectius socials diversos que treballen amb la música com a eina integradora, entitats veïnals, comerciants, mercats, etc.

Dins d'aquest marc hem tingut també una sèrie de reunions amb el districte de Gràcia i l'Associació de Músics del Parc Güell per tal de regularitzar la seva activitat en aquest espai de la ciutat. La regulació d'aquest espai passa per tractar de replicar la regulació que facilita l'activitat musical al metro de Barcelona mitjançant un conveni entre l'Associació de Músics del Metro de Barcelona i TMB (en procés.).

D-BAM Expandit

Barcelona Acció Musical (BAM) és avui un festival que cal expandir com a un projecte de ciutat amb capacitat de ser l'espai de referència des d'on articular activitats i dinàmiques noves involucrant diferents agents i espais (públics i privats) vinculats a la reflexió, formació, producció i exhibició de música a Barcelona.

Es tracta doncs d'integrar el conjunt de projectes de difusió i formació per articular un programa vers la música a la ciutat durant tot l'any, incloent-hi: centres cívics, escoles públiques de Barcelona (educació primària i ESO), escoles municipals de música, escoles superiors, biblioteques, fàbriques de creació, etc.).

D'entrada, de cara al 2016, s'està treballant la possibilitat de generar un espai per visibilitzar el conjunt d'agents vinculats al teixit musical: segells, col·lectius, promotors, tendes de discos, espais de difusió cultural, sales, petits festivals i un conjunt d'entitats diverses vinculades a potenciar la música a Barcelona.

BAM al Grec i a la Mercè

La revisió del paper del BAM en la programació musical local ha estat una demanda del sector que ve de lluny. La capacitat d'inserir programació musical dins d'ambdues programacions culturals emblemàtiques de la ciutat ha d'anar acompanyada d'una conceptualització prèvia que abordi el sentit de la mateixa en els dos contextos.

BAM al GREC

El Grec és un dels festivals d'arts escèniques de referència internacional, i és per això que cal repensar el paper de la música en el seu context d'exhibició. És a dir, cal abordar la relació entre creació musical i arts escèniques des d'una perspectiva productiva local i internacional. Cal doncs generar un espai de visibilització dins d'aquest festival, en col·laboració amb el BAM, per donar sortida a projectes musicals que treballin sinergies vers les arts escèniques.

En aquest sentit, cal remarcar que Barcelona disposa d'un important nombre de col·lectius i entitats que treballen des de les arts escèniques amb un pes específic de la part musical, significat el seu paper en el resultat del procés creatiu. Per això, el nou BAM servirà alhora com a catalitzador i espai d'hibridació artística per recolzar la vessant més transdisciplinària de la música en un marc tan significatiu com el Festival Grec.

BAM a la Mercè

La continuïtat d'un festival internacional de música emergent ha de ser compatible amb un nou impuls per visibilitzar els agents musicals locals mitjançant espais i punts de trobada, *slots* al programa i un major vincle en el seu desenvolupament amb el teixit local.

Per això, i en col·laboració amb l'actual direcció artística del BAM, estem obrint nous espais del festival per significar el paper de l'àmbit musical a Barcelona d'una manera oberta, és a dir, implicant el conjunt d'actors que conformen un ecosistema emergent, ric i divers: segells, promotores, tendes de discos, associacions de músics, festivals, projectes educatius, etc.

Aquesta revisió del paper de la música local a la Mercè no comporta cap tipus d'incompatibilitat amb l'actual programació artística, desenvolupant-se com una nova línia paral·lela amb la qual establir sinergies a futur per tal d'aconseguir escalar el context local. En aquest sentit, la capacitat de programar grups locals en aquest marc del festival seria una oportunitat per buscar vies d'internacionalització local a través d'un programa d'exportació que estem dissenyant de la mà de Sound Diplomacy.

IV. Debats

Aquest procés d'assessorament i posada en pràctica de diferents línies estratègiques per la música ha anat acompanyat d'una participació en diferents trobades i debats públics:

-Barcelona i les polítiques culturals per a la música en viu

30 novembre 2015 al CCCB

PrimaveraPro i l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya (ASACC), amb la col·laboració de l'ICUB, van organitzar el debat Barcelona i les polítiques culturals per a la música en viu, que posava sobre la taula el present i el futur de la música en viu i les polítiques públiques i experiències ciutadanes que poden contribuir a desenvolupar un nou ecosistema a la ciutat.

La música en directe ha assumit un paper central en l'àmbit cultural durant els últims anys, i Barcelona com a capital europea de primer ordre s'enfronta a una sèrie de reptes que cal abordar des de totes les perspectives possibles. Barcelona i les polítiques culturals per a la música en viu va planteja una trobada oberta al CCCB en la qual van participar destacats agents culturals de la ciutat: Lluís Cabrera (Taller de Músics), Anna Cerdà (PopArb), Miquel Cabal (Heliogàbal), Xavi Cervantes (periodista), Carmen Zapata (ASACC) i Marta Ardiaca (La Capsa).

A més, l'acte comptava amb una nombrosa 'fila zero' amb part activa en el debat. La formen Berta Sureda (comissionada de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona), Ricard Robles (Sónar), Quimantú Segura (La Bàscula), Ramon Faura (música), Maria Lladó (Institut Ramon Llull), Lluís Torrents (Sala Razzmatazz), Alberto Guijarro (Primavera Sound), Jordi Oliveras (Indigestió/Nativa), Marçal Lladó (Bankrobber/APECAT), Anna Romeu (El Segell del Primavera), Javi Zarco (Slow Walk Music), Tito Ramoneda (The Project/ARC), Mario Rossy (AMJM) i Carles Sala (responsable de l'àrea de música de l'ICUB). Així mateix, la participació al debat, moderat per Daniel Granados (Assessor de l'Ajuntament de Barcelona per temes musicals), està oberta a tots els assistents.

El debat va ser ric i divers, contemplant un seguit de punts de vista complementaris en alguns punts i antagonistes en d'altres pel que suposa la música i el seu paper en les polítiques públiques.

-BCCCN- Barcelona Creative Commons Fetsival “El retorn social de la cultura”

Dijous 12 maig. 10:30h- 13h. Palau de La Virreina

L'era digital i el canvi de paradigma que planteja la digitalització de la cultura fa que, en l'actualitat es puguin plantejar noves relacions cultura-societat més enllà d'aquelles establertes en l'era pre-digital, dominades principalment per lògiques de mercat basades en el valor de la còpia física transmissora de cultura i en el control especulatiu de l'accés a ella. Actualment s'obren escenaris innovadors de relació i sostenibilitat del model audiovisual basats, per exemple, en criteris d'accés a la cultura com a un dret de les persones, desllivant-la de la seva capacitat econòmica. Però quins són, en concret, aquests criteris? Com generar noves relacions de valor pel cinema i l'audiovisual més enllà del mercat conegut? Com identificar i mesurar el retorn social de l'audiovisual o de la música? Quins beneficis poden trobar les productores, segells i iniciatives de l'audiovisual i la música en mesurar el seu retorn social? Què poden fer les Administracions Públiques per contribuir a generar models sostenibles amb criteris de redistribució i benefici comú? Aquest va ser el marc d'un debat on es van plantejar diferents estratègies per mesurar i aprofundir en el retorn social de projectes culturals.

-Music Cities Convention (a Brighton, UK)

18 de maig del 2016

Music Cities Convention es tracta d'una conferència internacional centrada en la relació entre la planificació de la ciutat, estratègia, desenvolupament i indústria de la música.

L'ajuntament de Barcelona va ser convidat a participar en una taula de debat amb diferents ciutats per abordar el repte de generar una xarxa internacional de "music cities". Aquest debat es va plantejar a partir de possibles reptes comuns i estratègies adequades per poder assolir-los.

Des de Barcelona, vam plantejar la necessitat d'ampliar mires vers el sentit de la categoria de "ciutat musical", probablement excessivament lligada al desenvolupament econòmic (gairebé en exclusiva) que deixava fora altres paràmetres d'actuació que considerem cal tenir en compte. En tot cas, el punt de partida era suficientment obert com per seguir conversant vers aquest projecte per tal d'acabar establint les sinergies adequades per potenciar una xarxa internacional de ciutats compromeses amb la producció, difusió i accés a continguts musicals.

- Formes de politització actuals en l'activitat musical

Dijous 14 de Juliol, a les 19'00 hores, a Arts Santa Mònica.

Taula rodona, amb Adriano Galante (Seward, Sindicat de músics), Lucía Lijtmaer (escriptora i periodista) i Daniel Granados (músic, investigador i productor cultural). Moderarà: Jordi Oliveras (Indigestió).

Si fa uns anys el debat sobre la dimensió política de la música, en el nostre entorn més immediat, podia partir de cert grau d'abstracció en les seves formulacions, en el present hi ha línies de debat, embrions organitzatius i propostes d'acció força més concretes que permeten considerar elements de materialitat en aquestes qüestions.

Vam parlar d'aquestes qüestions en una taula rodona partint de les aportacions dels convidats i convidada sobre l'estat d'actual de les coses en àmbits com la mirada de gènere sobre l'activitat musical, les propostes d'acció des de l'àmbit institucional i els posicionaments polítics des de l'organització dels músics, entre d'altres.

-Primavera Pro 2016 | Primavera Sound

POP GOES POLITICS

1 jun 2016 / 12:00 - 14:00 / MACBA (Auditori Meier)

"Pop Goes Politics" (El pop es posa polític) és un concepte desenvolupat a Suïssa per PETZI (associació de sales de concerts i festivals) amb PromotorSuisse, que es va presentar per primer cop al M4Music Festival l'abril de 2016 com un diàleg obert entre els representants de les organitzacions de sales de concerts, les institucions públiques i els polítics. El seu objectiu és entendre i analitzar els problemes als que s'enfronten les sales de concerts per elaborar polítiques públiques que donin respostes i puguin crear l'entorn adequat per a la seva supervivència.

Els problemes concrets solen variar d'un país a un altre, de manera que Pop Goes Politics proposa a diverses organitzacions reunir-se durant PrimaveraPro per compartir les seves experiències i consells, amb l'objectiu que el reconeixement de les sales de concerts com a actius culturals per a la societat pugui desenvolupar-se de manera equilibrada a tots els països europeus.

Ponents: Beverley Whitrick (The Music Venue Trust) Carmen Zapata (ASACC) Daniel Granados (Assessor ICUB) Esther Úbeda (La Sala / Tingitana) Federico Rasetti (KeepOn Live) Isabelle von Walterskirchen (PETZI) Marc Wohlrabe (Clubcommission Berlin) Marina Watremez (Direction generale de la creation artistique) Miquel Cabal (Heliogabal) Philippe Nicolas (CNV) Stéphanie Thomas (FEDELIMA).

CIUTATS DE LA MÚSICA: PARÍS, GLASGOW, BERLIN I BARCELONA

2 juny 2016 / 12:00 - 14:00 / MACBA (Auditori Meier)

El paper de la música en directe a les grans ciutats segueix generant un ampli debat, fins i tot després de decisions recents com les de Barcelona i Londres de permetre i donar suport a la música en viu en locals de petit format. En aquest panell, representants d'institucions i associacions locals de París, Glasgow, Berlin i Barcelona (juntament amb una nombrosa fila zero formada per perfils d'altres procedències) exposaran els seus models i experiències, per tal d'aprofundir en el debat iniciat a la primera edició del Congrés internacional de Sales de Concert de l'any passat a PrimaveraPro, que va comptar amb la participació de representants d'Austin, Groningen, Reykjavík i Londres.

Ponents: Berend Schans (VNPF) Carles Sala (Ajuntament de Barcelona) Dagur B. Eggertsson (Mayor of Reykjavík) David Laing (Glasgow Life) Denis Tallédec (Culture Bar-Bars) Dominique Muller (Bureau de la Musique, Paris) Jordi Puy (Sound Diplomacy) Katja Lucker (Musicboard Berlin) Tom Vangheluwe (Club Circuit / De Kreun)
Moderador: Daniel Granados

-Cicle “proximitats”: Música i proximitat

18 de maig del 2016 al Centre Cultural la Farinera del Clot.

Després de tres sessions, el cicle de debats Proximitats arriba al seu final amb unencontre dedicat a la música. Els debats són una iniciativa que s'inscriu dins del Pla de Cultures de Barcelona 2016-2026, impulsat pel Consell de Cultura de Barcelona. En totes les sessions celebrades s'han establert vincles entre diferents camps de la cultura; per exemple, en l'educació, les arts en viu, el cinema o l'audiovisual.

El tema que es va tractar va ser el de la música, una oportunitat per posar l'accent en les problemàtiques actuals del sector per trobar-hi solucions. L'objectiu de tot plegat, per tant, és agafar idees i arribar a conclusions de cara a la construcció de polítiques de proximitat que juguin a favor del sector i la ciutadania.

El debat obert, va ser conduït per Javier Rodrigo, de l'Oficina Tècnica del Pla de Cultures, i amb la presència d'Ester Bonal (Xamfrà), Jordi Farrés (Escola de Músics del Raval – Escola Juan Pedro Carrero), Helena Guiu (Espai Jove La Fontana), Laia Serra (Comunitària) i Pablo Persico (Integrasons).

A més a més, es va establir una fila zero reforçada per la presència d'altres experts en la matèria com són Óscar Abril (Ascaso i Institut de Cultura de Barcelona), Marc Balfagon (Heliogàbal), Sònia Gaiza (L'Auditori - Apropa Cultura), Julián Samaniego (Institut Menéndez Pelayo) i Daniel Granados (assessor en temes musicals per l'ICUB).

V- Conclusions

Tenint en compte que aquest treball s'ha realitzat en la doble vessant de la reflexió i l'acció, mitjançant línies de treball específiques anteriorment detallades, hi han un seguit de conclusions i mesures transversals concretes que es volen plantejar per concloure el document, entenent que esdevindrien una eina per continuar aprofundint en la relació entre la música i la ciutadania a Barcelona.

Algunes valoracions:

- La pràctica musical és inherent a la vida social i cultural de Barcelona, més enllà dels projectes que la faciliten i la potencien.
- La música no genera problemes de convivència, i per tant cal pensar estratègies que evitin aquesta visió.
- L'àmbit de la música a Barcelona és un actiu econòmic i social de primer ordre.
- Cal pensar polítiques dissenyades des d'aquesta doble vessant social i econòmica.
- El conjunt d'aquest ecosistema cultural, amb una enorme diversitat d'actors, te dificultats per trobar espais i projectes d'articulació que donin resposta al conjunt de reptes que te.
- Cal facilitar protocols àgils i espais de diàleg permanent en la relació entre l'Ajuntament i el teixit musical local.
- Cal disposar d'un marc jurídic adient per regular les pràctiques musicals a Barcelona en concordança amb el dret a habitar la ciutat.

Per tot plegat, el present informe acaba amb tres propostes que s'estan treballant i que formaran part de nous documents que es presentaran a la tardor del 2016.

A) ORDENANÇA DE LA MÚSICA A BARCELONA

Un dels principals reptes per l'àmbit musical és el d'establir un marc regulatori general que el reconegui i la recolzi com a pràctica cultural rellevant a Barcelona. Per això estem avaluant el marc d'ordenances municipals i plans metropolitans per presentar una proposta d'ordenança de la música que ajudi a l'ajuntament a establir el marc de desenvolupament d'un àmbit de primera importància en la vida cultural de Barcelona.

B) CASA DE LA MÚSICA DE BARCELONA

Un espai de referència o trobar-se, debatre, formar-se escoltar i practicar música podria esdevenir en aquest context una eina amb un enorme potencial per recolzar aquest àmbit. Hem encetat, junt amb "Sound Diplomacy" una recerca per tal de trobar referents internacionals que ens ajudin a dissenyar aquesta possible "casa de la música" dins del marc de Fàbriques de creació de Barcelona.

D) CIRCIUT BARCELONA MÚSICA VIVA

Tot i que ja estem treballant en aquesta línia, és fonamental aprofundir en les possibilitats d'un projecte d'àmbit municipal per crear un circuit musical obert, divers i de proximitat, alhora que escalable amb capacitat d'inserir projectes en els espais (sales i festivals) que possibiliten el seu creixement cap enfora.

Barcelona 31 de juliol del 2016